АБЦ N
ГРАДСКИ АРХИВ

Слова или букви.

§ Словата или ~~Всичкитѣ~~ тѣ букви съ които може да се пише българскый языкъ сѫ тѣзи: а, б. в. г. д. е. ж. з, и. к. л. м. н. о. п. р. с. т. у. ф. х. ц. ч. ш. щ. ъ, ы, ь, ѣ, ѥ, ю, я. ѫ, ѭ.

Гласътъ и изговарянъ кратко забѣлѣзва се така й.

Когато се изговаря още по кратко и сливно съ другитѣ гласове бѣлѣжи се като половинъ и съединено съ тѣхъ, и така ставатъ слѣнитѣ или умекотени гласове; отъ това буквитѣ които прѣдставятъ гласове тѣ се дѣлятъ на твърди и меки.

твърди сѫ а, е, у, о, ѫ, ъ, ы

меки — ꙗ, ѥ, ю — ѣ ь. и. ~~и~~

+ — ы и ѣ отличатъ както по сложението тѣхни и по очертанието си, ы като слѣнъ глас отъ ъ и і, а ѣ, отъ е и а. ~~[illegible]~~ първата минува между твърдитѣ като противуположна на и, а другата като срѣдня между

Буквитѣ ъ и ь сѫ гласни когато ~~се между~~ напротив стоятъ между звуковетѣ ~~други букви~~ въ нѣкои думи; тѣ иматъ гласъ ~~не~~ ~~[illegible]~~ отличенъ отъ а и я. а) ~~когато се~~ ~~въ краищата~~

По-важни измѣнения въ гласоветѣ засилванието (За но-) на гласовнитѣ букви като е на о: ~~[illegible]~~ сборъ, гребѫ гробъ, текѫ токъ.

~~о на а, точѫ~~ про ѣ на и вѣздвамъ, влизамъ, сѫщитѣ на и и а.

берѫ, събирамъ, съборъ, текѫ точѫ протакамъ

ъ и ь се измѣняватъ и тѣ на о и е но не всякога и всякѫдѣ.

Буквитѣ които прѣдставятъ звуковетѣ се дѣлятъ на

гърляни г. к. х.
устнени б. п в. ф. м.
зѫбни д. т.
небни л. р. н.
шипливи ж. ч. ш. щ.
свистливи з. с. ц.

При съчетаванието на звуковетѣ съ гласоветѣ за сгодяванието ~~на~~ думи споредъ изговарянието имъ, едно по несъчетаванието на звуковетѣ съ нѣкои гласове ~~[illegible]~~ и друго за умекотяванието често звуковетѣ прѣхождатъ въ други звукове.

г. к. х се измѣняватъ по нѣкога въ ж, ч, ш, а понѣкога въ з, ц, с.

бѣлѣгъ, -же, -зи, юнакъ, -че, -ци, влахъ, -шки, -си

Напаки пакъ ж, ч, ш, се измѣняватъ на г. к. х. лъжѫ, лъгахъ, плачѫ плакахъ, дишѫ дихамъ.

---

1) Употрѣбението на тѣзи двѣ букви, когато сѫ гласовни въ срѣдата на нѣкои думи, въ днешний изговоръ прѣдставятъ нѣкоя голѣма разница тъй що може безъ никакъвъ ущербъ на етимологията и за една мъчнотия по малко да се служимъ съ едната само

---

§ отъ тѣхъ ~~буквитѣ~~ които прѣдставятъ ~~споредъ изговор~~ гласове се казватъ гласовни или гласни =

= а онѣзи които прѣдставятъ звуковетѣ ~~се~~ казватъ звуковни или съгласни. защото се изговарятъ съ гласнитѣ.

Всички гласни ~~сѫ = букви~~ сѫ ~~[illegible]~~ а е и о у ~~[illegible]~~ ы, ѣ, ѥ, ю и я ѫ ѭ. — ъ — ы — ь.

отъ тѣхъ прости или чисти гласни сѫ: и е а, о у ѫ — ъ ь, ~~сложни или слѣни сѫ, — е~~

Гласътъ й ~~[illegible]~~ се изговаря ~~[illegible]~~ кратко и тогазъ се забѣлѣзва така й. Той се изговаря още по кратко ~~и сливно~~ когато се слива съ другитѣ гласове и тогазъ се бѣлѣжи като половинъ и съединено съ другитѣ ~~тѣхъ, и така~~ гласове и ~~тъй~~ наричатъ се ставатъ ~~ставени~~ ~~тѣ~~ гласове ꙗ ѥ — ю, ѣя — ы. ѣ. 1)

~~въ които~~ Споредъ изговарянието си гласнитѣ букви се ~~[illegible]~~ дѣлятъ още на твърди и меки. Гердъ

твърди сѫ
меки —
+

Буквитѣ ъ и ь ~~се второ~~ отличаватъ се отъ я както по гласенето ~~въ произношението~~ си, тъй и въ употрѣблението, защото се турятъ тамъ дѣто могатъ да се мѣстятъ прѣдъ нѣкои звукове, както българинъ, българинъ, слънце слънце, дългъ, длъгъ пълнъ плънъ прѣсенъ пръсенъ, и тамъ дѣто могатъ и трѣбва да се отпущатъ, когато ~~[illegible]~~ дойде гласни подиръ тѣхъ, сърдитихъ сърдитихъ съборъ сборъ.

Кратъкъ [illegible]

[illegible] чехли дѣто, а ~~ка~~ ~~кая~~ то трайна буква не може да служи за тѣхъ. Когато обаче тѣ могатъ да замѣнятъ я. тѣ се употрѣбяватъ още и въ края на буквитѣ за да показватъ твърдого или мекого произнесение на

8